

OBJECTIVITY, SUBJECTIVITY AND AFFECTIVITY IN THE LANGUAGE OF THE PRESS

Carmen Neamțu
Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract: If we look at the detailed rules for drafting of the easiest article in press, the news, we notice a mixture of objectivity and personal tendencies, affinities. The report and investigation have disappeared from the landscape of our local native press. They became extinct for material reasons or simply due to laziness on the part of the journalist in the process of documenting the broader issues. So the journalist fill the news with moral considerations and bewildering verdicts.

Recently, The Worlds of Journalism Study (WJS) releases aggregated data and reports for 67 countries. Data and reports are freely available at the project website: <http://www.worldsofjournalism.org/> In an unprecedented collaborative effort, the recent study (2012-2016) compiled data on the state of journalism in 67 countries from all inhabited continents. The data is based on standardized interviews with more than 27,500 journalists about pressing issues journalists and news organizations are facing these days, such as journalism's place in society, professional ethics, editorial autonomy, perceived influences on newsmaking, journalistic trust in public institutions, and the transformation of journalism in the broadest sense.

"Romanian journalists said that they should always adhere to codes of professional ethics, regardless of situation and context. Thus, only 22.6 percent answered that it is acceptable to set aside moral standards in case of extraordinary circumstances. Also, almost a quarter of the Romanian journalists consider that what is ethical in their profession is a matter of personal judgment. Many Romanian journalists set aside ethics when working on an important story; almost a quarter think it is "always justified" to use hidden microphones or cameras and to hide their true identity. Also, almost half of them would use confidential business or government documents without authorization or get employed in a firm or organization to gain inside information if they consider the situation requires it.

However, the situation is different in the case of justifying the use of controversial reporting methods. Only a minority (22.2% in total) said it is always justified to use re-creations or dramatizations of news by actors, to accept money from sources, to alter photographs, to modify or fabricate quotes from sources or to publish stories with unverified content (see Table 3). Thus, there is a gap between the declarative and the daily practices, journalists seemed to be ready to sacrifice ethical principles for a scoop.

The professional autonomy ranks fairly high in the reports of the Romanian journalists. In total, 78.9 percent of the respondents answered that they had complete and a great deal of freedom in selecting the stories, while 76.8 percent responded that they benefit from complete or a great deal of information when deciding which aspects to emphasize in a news story. A comfortable majority (57.4%) answered that they «always» and «very often» participate in editorial coordination activities, whether management decisions or newsroom meetings.

The professional activity of the Romanian journalists is influenced by a wide range of elements. Information access and journalism ethics rank first and second on the list of factors influencing news production, with 82.2 percent, respectively 81.4 percent. Other important aspects of influence, as shown in Table 4, are the personal values and beliefs (71.2%) and the feedback from the audience (69.1%). Editorial policy is a significant factor of influence for more than a half of the respondents. The political influence, whether from the Government authorities or other political persons or groups is very limited, ranging from 8.0 to 8.9 percent, very similar to the religious influence. The lowest influence comes from the economic sector, only 5.7 percent, according to the Romanian journalists. Meanwhile, private life had a restricted influence. Friends, family and colleagues were not considered important factors of influence". (fragment from Country Report Journalists in Romania, 2016)

Keywords: the right of reply, style of the written press, ratio between subjectivity-affectivity-objectivity

Obiectivitate, exces de subiectivitate, drept la replică

Dreptul la replică apare în presă atunci când, în urma publicării unui articol, se înregistrează greșeli de presă. Ele țin fie de documentarea precară a jurnalistului, fie de redactare, incluzând confuzii în prezentarea problemelor în discuție sau dorința jurnalistului de a ignora faptele și a transcrie în primul rând părerea sa despre subiectul despre care tocmai relatează. Astfel, ziaristul împănăază textul articolului său cu expresii ca: *suntem siguri că..., se știe că..., (m)i se fâlfâie, v-ați dat seama, desigur, cum e și firesc ... etc.*

Replica poate să vină de la o persoană (instituție) implicată în articol, sau din partea uneia neutre. „Atunci când noul text vine din partea unei persoane implicate și contrazice în mod obiectiv, în tot sau în parte, datele publicate anterior de ziarist suntem în fața *variantei de bază a dreptului la replică*“, notează Lucian-Vasile Szabo, la pagina 91, în volumul „Libertate și comunicare în lumea presei”, volum apărut la editura timișoreană „Amarcord“, în anul 1999. „Îndreptățit este dreptul la replică apărut atunci când jurnalistul a greșit din culpă, adică a avut reprezentarea faptului că se pot produce efecte negative, dar a sperat, în mod nejustificat, că aceste efecte nu se vor produce”, observă ziaristul timișorean. Pentru o eroare destul de gravă, ne recomandă ziaristul american Lawrence K. Beaupre, „gândiți-vă să scrieți un alt articol, în care să recunoașteți deficiențele celui inițial. Ori gândiți-vă să scrieți un articol despre modul cum s-a produs greșeala și ce consecințe a avut“. (în Lucian-Vasile Szabo, *op. cit.*, p.93)

O altă variantă cunoscută este *precizarea*. Ea nu contrazice pe fond articolul scris de jurnalist, ci aduce un spor de informație, face unele clarificări, risipește îndoieli sau confuzii. Precizarea, notează Szabo, poate veni din partea unei persoane implicate prin textul publicat, precum și din partea unei persoane neimplicate, dar care poate emite păreri în cunoștință de cauză despre problemele aflate în discuție.

Dezmințirea este considerată o specie aparte a dreptului la replică, prin care ziaristul sau redacția infirmă într-un nou articol datele prezentate într-un articol anterior. Dezmințirea poate fi simplă (atunci când conține doar o negație a afirmațiilor precedente) sau complexă (atunci când sunt recunoscute erorile din articolul publicat, arătându-se și care au fost cauzele care au dus la greșeală, sau se face o apreciere privind consecințele, sau se reiau argumentele prin care se probează încă o dată faptul că, în ciuda erorilor strecurate în articol, pe fond jurnalistul a avut dreptate). Szabo trece în revistă și *dezmințirea tacită*, care se face în general printr-un text ulterior, pe același subiect ca și textul inițial. „Textul ulterior, deși nu face referire la textul precedent (la erorile cuprinse în acesta), ci doar la aceeași temă (subiect) dezmente de fapt informațiile prezentate anterior“. (p.94)

Joseph Pulitzer, atunci când cerea insistență în redactare: *Accuracy! Accuracy! Accuracy!*, înțelegea prin acuratețe trei lucruri simple: transcrierea corectă într-un articol a numelor celor implicați, a vârstei și a adresei. (Vezi Edwin Emery, **The Press in America**, 2nd edition, Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall, Inc., 1962, p.374 și urm.). Jack Fuller (în **News Values. Ideas For An Information Age**, University of Chicago Press, Chicago & London, 1996, p.10) atrăgea atenția asupra importanței unei documentări serioase, precizând că atunci când scrii greșit despre lucruri mărunte, cititorii nu te vor crede că ai tratat cum se cuvine problemele cu adevărat importante.

Nota bene: Corectarea exceselor de subiectivitate, a greșelilor de documentare ale jurnalistului:

- *Prin acordarea dreptului la replică se asigură echilibrarea informării.*
- *Rectificarea e un text prin care jurnalistul/instituția de presă/biroul de presă corectează o informație/afirmație publicată. Rectificarea apare deci în urma unei erori publicate și se ivește din inițiativa ziaristului sau a instituției de presă unde a apărut greșeala.*
- *Dezmințirea este un text prin care sursa neagă acuratețea unui text publicat. Ca și retractarea, dezmințirea se distinge de rectificare prin aceea că inițiativa aparține sursei de informare. Dezmințirea ca și dreptul la replică din partea unui funcționar public trebuie publicate dacă dezmințirea vizează un text în care erau relatate fapte din activitatea sa profesională.*

Drept la replică în cascadă

În exemplul de mai jos, *Gheorghe Falcă își face campanie electorală în liceu*, articolului semnat LV, în cotidianul „Observator“, nr.2027, articolul naște un drept la replică (în „Observator“, nr. 2028, p.7) menit să corecteze părerea ziaristului asupra evenimentului și un răspuns al redactorului, un schimb de păreri amuzant, iscat din raportul răsturnat obiectivitate-subiectivitate în relatare.

„Candidatul la funcția de primar al municipiului, *Gheorghe Falcă*, a ținut neapărat să se prezinte, cu slogane cu tot, elevilor majori de la Colegiul Elena Ghiba birta, care, speră dânsul, îl vor vota duminică. Legea electorală nu prea îi permite acest artificiu, dar, suntem siguri, domnul Falcă se va scoate, spunând că a dorit doar să rememoreze anii de liceu, cu emoții la română, și, ca în romanele lui Marcel Proust, să facă asta într-un cadru asemănător cu originalul. Mai ales că liceenii, în viberea trecută, tocmai țineu festivitatea de absolvire și, se știe, în asemenea zile profesorii sunt mai îngăduitori. În exclusivitate, șefa de promoție ne-a declarat că i se fâlfâie de cei care-și fac campanie electorală de orice fel, că, oricum, ea și colegii săi nu se vor duce la vot, că nu merită... restul sunt bip-uri”.

Și acum, **dreptul la replică** la articolul de mai sus: „Sunt șefa de promoție a Colegiului Național Elena Ghiba birta și cu ajutorul cotidianului dvs. Doresc să-mi manifest indignarea și protestul împotriva campaniei electorale în care am fost târâtă fără să știu. LV și-a permis ca, în paginile cotidianului dvs. Să aducă grave prejudicii profilului meu moral și să terfelească în noroi, fără remușcări, prestigiul câștigat prin muncă și trudă, publicând articolul «Gheorghe falcă ași face campanie în liceu». Înțeleg poate dorința dnului LV de a denigra pe dnul falcă, care a fost invitat, probabil, în calitatea doniei sale de vicepreședinte ale Consiliului Județean să participe la festivitate, dar nu înțeleg deloc să mi se atribuie participarea la un interviu imaginat de un ziarist care îndrăznește, în numele meu, să scrie: «În exclusivitate, șefa de promoție ne-a declarat că e se fâlfâie de cei care-și fac campanie electorală de orice fel, că oricum ea și colegii săi nu se vor duce la vot, că nu merită...restul sunt bip-uri». Dle LV, eu sunt o fată cultă și educată și în vocabularul meu nu-și au locul expresiile «mi se fâlfâie»și «bip-uiri», însemnând cuvinte ce nu pot fi redată în ziar. Doresc să aflu că eu și colegii mei am votat și vom merge la vot, votând așa cum ne dictează conștiința. În încheiere îl rog pe bunul Dumnezeu și pe colegii mei, în numele cărora nu mi-am permis să vorbesc, să-l ierte pe ziaristul LV a cărui imaginație depășește limitele bunului simț. I.P.”

Și replica ziaristului după dreptul la replică al tinerei: „Domnișoară, în calitatea dvs. De tânără cultă și educată veți înțelege, desigur, recitindu-mi știrea, că nu am intenționat să vă târăsc

în noroiul campaniei electorale și, cu atât mai puțin, «fără să știți». Nu vă cunosc, iertați-mi ignoranța!, iar șefa de promoție cu care am discutat (o fată, de asemenea cultă și educată) nu are vreo legătură cu dvs. în afara frumoasei vârste și a meritelor obținute în plan școlar. Niciunde, în informația mea, nu scrie că am discutat cu șefa de promoție de la Colegiul Elena Ghiba Birta și, deși persoana cu care am vorbit e dispusă să își dezvăluie identitatea, nu o voi etala din rațiuni deontologice. Ideea de bază a articolului meu era că un candidat oarecare își face campanie electorală într-un liceu (avem probe!), iar acest fapt contravine Legii electorale. Cu respect, Lucian Valeriu, fost licean la Elena Ghiba Birta, congener al domnului Gheorghe Falcă”.

Același ziarist este semnatarul unui alt articol, în aceeași publicație locală arădeană, nr. 2214, p.4, care, surprinzător, nu e urmat de nici o rectificare sau scuză din partea redactorului, dar nici de vreun drept la replică al celui despre care vorbește articolul. Greșește ziaristul? Sau e întru totul îndreptățit să facă afirmațiile pe care le face, fiind sincer și dând dovadă de curaj? Spicuim din textul scris despre Adrian Șimon, director la Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu: „Cariera sa ar face să crape de invidie orice Dinu Păturică local (...) Se dă, în cercuri restrânse, bun cunoscător de greacă veche și latină, dar nimeni nu se poate lăuda că l-a auzit vorbindu-le. Își declamă, de câte ori are prilejul, agasând tot conclavul, microbist sau nu, dragostea nețărmurită pentru valorile culturale etern-perene ale...echipei de forbal Poli Timișoara – ce-i drept, în asta excelează, exagerând chiar (...)”

Gafe ale jurnalistului

Ne vom opri, în continuare, asupra câtorva exemple care ilustrează importanța documentării serioase. Iată ce se poate întâmpla în urma neatenției jurnaliștilor. Gafele din exemplele de mai jos au fost urmate de corectări din partea celor implicați în documentare de presă. În 2 octombrie 2004, sâmbăta, la știrile de seară ale postului Antena 1, se anunța, pe un ton apocaliptic, că pe pereții diferitelor clădiri din București au apărut statuete din plastic ce fac parte dintr-un război al bandelor sataniste care se luptă pentru teritorii în capitală. Se vorbea despre pericolul public al infiltrărilor satanice, despre lupta Serviciului Român de Informații cu forțele tenebrelor. Corectarea nu a venit niciodată pe postul TV, ci eroarea a fost sesizată, două zile mai târziu, într-un articol de luni al cotidianului „Evenimentul Zilei“, semnat de Cosmin Țupa. Aici aflai că statuetele fuseseră puse pe clădiri de artistul plastic Dumitru Gorzo, cu un an în urmă, și erau pomenite ca atare în reviste de specialitate, ca un „proiect artistic“.

Un alt exemplu de gafă în documentare, de data aceasta din Arad, o găsim în relatarea de la un început de an școlar, unde fostul director al Școlii Generale Nr.21, din cartierul arădean „Aurel Vlaicu“, aflat acasă, în convalescență, este trecut de jurnalist „în lumea celor dreți“. Cităm un pasaj din articolul mai lung: „Începe toceala, dictarea, revin extemporalele“, semnat de Camelia Tuduțe Berar și Andrei Ando, în „Observator“, nr. 1503, p.16: „(...) Directoarea școlii l-a evocat pe fostul director, trecut în lumea celor dreți; unor copii, care nu aflaseră de decesul acestuia, le-au dat lacrimile...(...)“. Articolul care cuprindea informația despre mortul-viu a fost urmat, în ediția cu numărul 1504, la pagina 3, de un altul, menit să corecteze neglijența documentării directe a jurnalistului. Intitulat *Prof. Radu Moldovan: „Iubiți școala și pe dascălii voștri“*, noul articol s-a vrut unul reparatoriu la adresa profesorului Moldovan încă viu: „Fostul director al Școlii generale Nr. 21, prof.Radu Moldovan nu a fost prezent luni la festivitatea de inaugurare a noului an școlar. Domnia sa a suferit recent o intervenție chirurgicală, care l-a ținut departe (în mod forțat) de unitatea de învățământ căreia i-a dedicat cei mai frumoși (și poate cei mai fructuoși) ani ai carierei sale didactice. Pentru că școala generală 21 se confundă cu directorul său, absența dnului Moldovan a fost percepută de unii părinți ca un semn tragic. Directorul școlii, doamna Petrușca Tămășan a citit faxul trimis de prof.Moldovan elevilor de la Generală 21, dar nu a sugerat nicio clipă că precursorul său ar fi trecut în lumea celor dreți. Acestei interpretări eronate i se datorează lacrimile de emoție ale micilor școlari, care de această dată nu l-au avut alături de ei pe cel care le este, le-a fost ca un al doilea părinte. Urându-i însănătoșire grabnică, ziarul nostru prezintă integral mesajul profesorului radu Moldovan către elevii școlii“. Textul profesorului e înșesat de banalizări și clișee de începere a școlii, dar conducerea ziarului a convenit că trebuie să-l difuzeze pentru a-și „spăla” greșeala inițială.

Recent, în ziarul „Gazeta Sporturilor”, cotidian cunoscut pentru anchetele sale serios documentate, a fost publicată o anchetă legată de problemele de la Muzeul Național de Geologie. **„Radiatii mult mai mari decat dozele admise au fost masurate la 100 de metri de mulțimea din Piata Victoriei”**. Jurnalistul Cătălin Tolontan a anunțat că „nivelul de radiații este de 100 de ori mai mare decât la Cernobîl”. Sunt anunțate presupuse decese și îmbolnăviri cu cancer. Muzeul se închide la primele ore ale dimineții. Se sesizează din oficiu Ministerul Mediului, care vine să facă măsurători la fața locului. Tolontan revine în jurul prânzului și anunță că toată ancheta este greșită, bazându-se pe o informație eronată: "Documentul are o eroare de redactare care a împins și ziarul la comparații exagerate. Pentru ele ne cerem scuze. *Am preluat această eroare și ne cerem scuze!*", este mesajul ziaristului. Măsurătorile efectuate de către Ministerul Mediului nu relevă un nivel

ridicat al radiațiilor, iar copilul unuia dintre foștii angajați, mort între timp, neagă decesul din cauzele descrise de Tolontan.

Știrea inițială

O investigație demarată de Răzvan Luțac, Mirela Neag și Cătălin Tolontan a scos la iveală pericolul la care sunt și au fost expuși sute de mii de oameni de-a lungul timpului. Locul se află foarte aproape de Piața Victoriei, unde, în ultimele săptămâni, au protestat în jur de 400 de mii de persoane.

Este vorba despre Muzeul de Geologie a cărui conducere a ascuns un raport de sănătate publică în care sunt prezentate aceste fapte. După ce au aflat de investigație și de faptul că va fi publicată, directorul Institutului Geologic Român a fost demis din funcție.

”Fosilele au un grad de iradiere mare”, explică unul dintre paleontologii muzeului, șocat și el de felul în care sunt depozitate oasele de mamut. Muzeul deține fosilele a doi mamuți, sosiți în perioade diferite. Unul este aruncat aici, sub prelată! Al doilea este expus la etajul trei. Ambii mamuți sunt radioactivi, iar vizitatorii și lucrătorii nu beneficiază de nicio protecție. De altfel, aceștia sunt foarte bolnavi, dar refuză să vorbească.

Zona neagră, de la Cernobîl, în care nimeni nu s-a mai întors, niciodată, are radiații de peste 200μSv/h. Depozitul subteran al muzeului arată radiații între 4.000 și 21.680 μSv/h!

În investigație mai scrie că la data de "22 aprilie 2016, la Muzeul Național de Geologie de lângă Piața Victoriei din București, în două zone se descoperă radiații între de 20 de ori și de 100 de ori mai mari decât în zona interzisă de la Cernobîl.

Cu alte cuvinte, radiațiile din aceste puncte sunt de 200.000 de ori mai mari față de cifrele acceptate!

Din gardul muzeului sunt numai o sută de metri până în Piața Victoriei, iar între clădirea muzeului și clădirea Guvernului, în linie dreaptă, sunt sub 200 de metri.

Telefonul fără fir: Ion Vinea? Ion Voinea!

După prima probă a bacalaureatului sesiunea 2017, la Limba și literatură română, câteva televiziuni și presa scrisă, dar și cea online, au anunțat unul dintre subiecte: poetul Ion Voinea. <http://www.digi24.ro/stiri/actualitate/educatie/bacalaureat-2017-elevii-dau-luni-proba-scrisa-la-romana-749458>: „La proba scrisă la Limba și literatura română, profilul uman, elevii au primit o poezie de Ion Voinea, având de răspuns la nouă întrebări referitoare la elemente ale textului”. Iată și ice anunță Antena 3: <https://www.antena3.ro/actualitate/educatie/edu-ro-subiecte-bacalaureat-2017-romana-morometii-de-marin-preda-la-profilul-uman-420505.html>: **„edu.ro SUBIECTE BACALAUREAT 2017 ROMÂNĂ**. La primul subiect a picat o poezie de Ion Voinea, la prima vedere.”. Ziarul Financiar, <http://www.zf.ro/eveniment/bacalaureat-2017-limba-romana-ce-subiecte-au-avut-de-rezolvat-elevii-de-clasa-a-12-a-la-proba-scrisa-la-limba-romana-la-bacalaureat-subiecte-si-barem-bac-2017-limba-romana-16516120> și ziarul „Gândul” <http://www.gandul.info/bac-2017-romana-subiecte-si-barem-la-romana-la-bacalaureat-ce-subiecte-au-picat-la-real-si-uman-16515143.html>: „La uman, subiectele la română au fost din „Moromeții” lui Marin Preda și o poezie scrisă de Ion Voinea. Gândul vă prezintă subiecte și barem la română, real și uman, la BAC 2017, imediat ce vor fi disponibile și publicate pe edu.ro”.

Nici televiziunea Romania TV nu se lasă mai prejos, după ce pagina online RTV net prezintă și fotocopiile ale foilor primite de elevi spre rezolvare: <http://www.romaniatv.net/subiecte-romana-bacalaureat-2017-edu-ro-incep-emoțiile-pentru-elevii-de-clasa-a-xii-a-363256.html>: „La

proba scrisă la Limba și literatura română, profilul uman, elevii au primit poezia „Vocula” de Ion Voinea, având de răspuns la nouă întrebări referitoare la elemente ale textului, precum sinonimele unor cuvinte, rolul cratimei, tema poeziei și un motiv literar sau semnificația unor figuri de stil”. Aceeași greșeală se repetă la știrile Pro TV sau Antena 1.

Nici în presa din Arad greșeala nu e sesizată: „Cei de la „uman” au avut la primul subiect o poezie de Ion Voinea, iar la subiectul trei de caracterizat relația dintre două personaje din „Moromeții” de Marin Preda”, scriu cei de la „Arad online”, <http://www.aradon.ro/bac-2017-subiectele-si-prezenta-la-limba-si-literatura-romana/1855319>. Informația eronată persistă la adevarul.ro (http://adevarul.ro/locale/timisoara/video-bacalaureat-timis-2017-iona-fost-lacom-vrut-avutie-iubire-s-a-ales-mort-1_5950e98f5ab6550cb88a0e4a/index.html), „Jurnal giurgiuvean” (<http://jurnalgiurgiuvean.ro/bac-2017-ce-subiecte-s-au-dat-la-proba-scrisa-la-limba-romana/>), DCNews (https://www.dcnews.ro/bacalaureat-2017-limba-romana-subiecte-i-bareme-profil-uman_547662.html), tabloidul „Libertatea” (<http://www.libertatea.ro/stiri/rezolvarea-subiectelor-la-romana-la-bacalaureat-1886061>), pe „Virginradio” (<https://virginradio.ro/bac-2017-cum-se-rezolva-subiectele-de-la-limba-si-literatura-romana/>), în cotidianul „Mesagerul” din Bistrița Năsăud (<http://www.mesagerul.ro/2017/06/26/bac-2017-la-romana-unii-candida-i-s-au-luptat-cu-rebreanu-i-slavici-altii-cu-morome-ii>), în „Opinia Timișoarei” (<http://www.opiniatimisoarei.ro/bacalaureat-2017-avem-subiectele-la-proba-scrisa-de-limba-romana-profilul-uman-ce-au-facut-elevii-din-timis/26/06/2017>), „Obiectiv argeșean” (<http://ziarobiectiv.ro/index.php/actualitate/40541-subiecte-bacalaureat-2017-ce-le-a-picat-elevilor-la-proba-scrisa>), pe ziare.com (<http://www.ziare.com/scoala/bacalaureat/bacalaureat-2017-iata-subiectele-la-proba-scrisa-de-limba-romana-1471072>), la Iași, în <http://reporteris.ro/iasi/educatie/item/80574-bacalaureat-2017-subiectele-la-examenul-scris-de-la-limba-si-literatura-romana.html>, pe <http://www.ziarpiatraneamt.ro/perle-la-bac-2017>, la Bacău, în <http://www.adolescentamedia.ro/bacalaureat-2017-subiectele-la-limba-romana/>, la Craiova, în <https://sursata.ro/acum-la-bac-2017-vezi-subiectele-la-romana>, în <http://www.vreaneanoua.ro/bac-subiecte-la-limba-si-literatura-romana>, în Bihor, pe <http://www.bihon.ro/de-luni-incep-probele-scrise-la-bac/1855009>, Turda, (<http://www.bihon.ro/de-luni-incep-probele-scrise-la-bac/1855009>), Ziuă de Constanța (<http://www.ziuconstanta.ro/stiri/invatamant/bacalaureat-2017-subiectele-le-au-dat-batai-de-cap-candidatilor-doi-elevi-din-constant-eliminati-de-la-proba-scrisa-la-limba-romana-galerie-foto-633692.html>), <http://www.monitorulexpres.ro/mobil/?stiri&p=politic&sID=172337> citind sursa Digi 24, <http://alba24.ro/video-bacalaureat-2017-subiecte-si-bareme-la-proba-scrisa-de-limba-si-literatura-romana- peste-2-400-de-candidati-din-alba-prezenti-la-examen-579192.html>. Până și Centrul de Parenting ne anunță cu promptitudine de subiectul Ion Voinea (<http://centruldeparenting.ro/bac-2017-subiecte-romana-uman-real/>), Site-ul exclusivității din sport nu se lasă nici el mai prejos (<http://www.fanatik.ro/bac-2017-ce-le-picat-elevilor-la-examenul-la-limba-romana-962323>), nici „Argeșul COOltural” nu ratează acest subiect important (<http://argesulcooltural.ro/2017/06/26/subiecte-bac-2017-romana-subiecte-si-barem-de-corectare-ce-le-picat-elevilor-la-examenul-la-limba-romana/>), apoi „Monitorul de Vrancea” (<http://monitorulvn.ro/articole/bacalaureat-proba-la-limba-romana--sa-le-dea-dumnezeu-sanatate- celor-care-au-formulat-subiectele-2-70879609.html>), din Galați, „Viața liberă” (<https://www.viata-libera.ro/educatie/91070-slavici,-rebreanu-si-preda,-la-proba-de-limba-si-literatura-romana>), știrile de pe Acasă.ro (<http://stiri.acasa.ro/social-125/bac-2017-subiectele-la-limba-romana-214268.html>), „Ziarul de Iași” (<http://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/subiecte-bac-slavici-sau-rebreanu-la-real-preda-la-uman-update--163399.html>), „Monitorul de Suceava” (<https://www.monitorulsv.ro/tipareste/Elevi-suceveni-eliminati-pentru-tentativa-de-frauda-din->

[examenul-de-bacalaureat-236480](http://www.giurgiuonline.com/bac-2017-ce-subiecte-s-au-dat-la-proba-scrisa-la-limba-romana/)), „Giurgiu online.com” (<http://www.giurgiuonline.com/bac-2017-ce-subiecte-s-au-dat-la-proba-scrisa-la-limba-romana/>), <http://damboviteanul.com/a/8413/bacalaureat-2017--prima-zi--vezi-mai-jos-care-au-fost-probele.html>, <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/edu-ro-subiecte-bacalaureat-2017-romana-morometii-de-marin-preda-la-profilul-uman-5381415.html>, „Agenția Regională de Știri Inter regio News, Satu mare și Transcarpatica (<http://interregionews.eu/ce-subiecte-s-au-dat-la-bacalaureat-la-limba-si-literatura-romana/>).

Cum a fost posibil ca atâția jurnaliști care semnează articolele să nu facă o minimă documentare legată de acest misterios poet care a căzut în 2017 la bacalaureatul secțiilor de Filologie din liceu? Poetul despre care trebuiau să scrie liceenii era de fapt ION VINEA. Vinea-Voinea, ce mai contează, trist e că nu jucăm în presă telefonul fără fir.

Firea noastră latină se consumă cu pasiune

Publicistul Sever Voinescu, în articolul „Să nu fim obiectivi!” (apărut în „Cotidianul”, nr.56/4738, p.18), este de părere că există anumite culturi, anumite tipuri de psihologie colectivă care cer un anumit tip de presă. „*La noi, imediat după 1990, toată lumea și-a anunțat atașamentul la standardul presei obiective, echidistante, care livrează informație pură și care desparte clar știrea de comentariu. BBC, Frankfurter Allgemeine sau Financial Times au fost asumate ca modele. Așa trebuie să fie, ne-am spus cu toții, pentru că așa e în țările în care libertatea dublează prosperitatea. La aproape 20 de ani de atunci, constatăm că toate produsele de presă care au făcut succes și au supraviețuit prestigios în România dovedesc contrariul. Obiectivitatea nu ne iese, echidistanța nu se întâmplă. Și adaug, nici nu trebuie să ne iasă. De ce ne-ar ieși?“. Jurnalistul consideră că ea nu este posibilă în presa din România, și mai mult, „*nu cred că este dezirabilă*“. Nu este posibilă, explică Voinescu, pentru „*firea noastră (latină, bizantină, corcită, balcanică – numiți-o cum vreți) nu ne lasă să livrăm informație pură deoarece nu ne lasă să o percepem în acest fel. La noi, totul se trăiește instantaneu, se consumă cu pasiune spontană, credințele și, când e cazul, comenzile se execută pe loc. (...) Pledez pentru o presă în care retorica seduce și se afirmă, strălucitor, opinia în care se înfruntă convingeri și se dezbat perspective (...)*“, susține comentatorul, care vede în genurile de opinie coloana de rezistență a unei publicații.*

Tot ca un exces în redactare sunt percepute și ghilimele, care apar des în titluri, marcând ironii ale semnatarului legate de subiectul tratat. Alteori, ghilimelele aduc aminte că există un sens propriu și altul figurat al aceluiași termen. Iată câteva titluri din cotidianul „Observator arădean” marcate de ghilimelele de rigoare, care nu cuprind vreun citat al unei surse implicate în subiectul despre care se scrie:

Dezbaterea publică de ieri a descoperit tristul adevăr/ Tot ce e „bun” în Arad e de domeniul trecutului (Nr. 1249, p.4)

Controale “la sânge”, în luna decembrie (Nr. 1261, p.5)

O tânără ți-a făcut prietenul „hoț”, pentru ca „iubitul” ei să scape de pușcărie (Nr. 1251, p.4)

Democrații „conduc” în procesul cu Prefectura (Nr. 1254, p.5)

Un „pol” de români a fost returnat de autoritățile maghiare (Nr. 1246, p.5)

Țărăniștii doresc să fie „consultați de primar (Nr. 1244, p.3)

Deși rata sinuciderilor este foarte mare/ Doar 20 de persoane au sunat până acum la „telefonul antisuicid” (Nr.610, p.4)

Orașul se „gătește“ de sărbători (Nr. 1258, p.4)

Caroseriile strică imaginea Aradului la București/ Prefectul „desființează“ cimitirele de mașini (Nr. 1434, p.3)

Așadar, ghilimelele scot în evidență citate, titluri (de reviste, opere), vorbirea directă sau cuvinte cărora li se dă un sens ironic ori metaforic. Iată și câteva excese de ghilimele apărute într-o publicație universitară din Arad. În prima pagină, din cinci articole, trei cuprind ghilimele, titlurile lor incluzând citate din personaje intervievate. În articolul „La Universitatea de Vest Vasile Goldiș, suflul academic și studentesc este pregnant“, ghilimele din titlu marchează un citat. Cel care semnează articolul, pe prima pagină a revistei „Viața studentească“, nr.1, publicație editată de Universitatea de Vest „Vasile Goldiș“ din Arad, citează în titlu din chiar spusese sale.

BIBLIOGRAPHY

The Worlds of Journalism Study (WJS), <http://www.worldsofjournalism.org/>, Country Report Journalists in Romania) Mihai Coman, Antonia Matei, Natalia Milewski & Rodica Melinda Șuțu, University of Bucharest.

Lucian-Vasile Szabo, **Libertate și comunicare în lumea presei**, Ed. „Amarcord“, Timișoara, 1999.
Carmen Neamțu, **Limbă și stil în presa scrisă**, Ed. „Mirador“, Arad, 2007.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)

MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue

Arhipelag XXI Press, 2018

Edwin Emery, **The Press in America**, 2nd edition, Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall, Inc., 1962.

Jack Fuller, **News Values. Ideas For An Information Age**, University of Cicago Press, Chicago & London, 1996.